

# Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                                                                                                                       |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania                                                                                             |
| Kod przedmiotu      | 12.9-WP-PSPP-BIOME                                                                                                                    |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Nauk Społecznych</a>                                                                                              |
| Kierunek            | Pedagogika specjalna / Wczesne wspomaganie rozwoju, rewalidacja i terapia pedagogiczna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi |
| Profil              | ogólnoakademicki                                                                                                                      |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia z tyt. licencjata                                                                                                  |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2017/2018                                                                                                              |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                        |
|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 1                                                                                      |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 3                                                                                      |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                            |
| Język nauczania                 | polski                                                                                 |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr hab. Ryszard Asienkiewicz, prof. UZ</li></ul> |

| Formy zajęć |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|-------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Wykład      | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Egzamin             |
| Ćwiczenia   | 15                                      | 1                                      | 9                                          | 0,6                                       | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z aspektami i czynnikami rozwoju biologicznymi człowieka. Zdobycie wiedzy w zakresie rozwoju struktury i funkcji w ontogenezie (w okresie prenatalnym i postnatalnym). Zapoznanie z metodami oceny wieku rozwojowego oraz umiejętność praktycznej oceny procesów wzrastania dziecka. Zdobycie wiedzy dotyczącej problemów biokulturowych (ekologii żywienia, ekologii zdrowia i chorób), a także międzypokoleniowych zmian w przebiegu ontogenezy.

## Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z biologii (w tym dotycząca budowy i funkcji człowieka), higieny oraz zachowań prozdrowotnych.

## Zakres tematyczny

### Wykłady

Rozwój jako przedmiot badań naukowych. Definicje i zakres pojęć związanych z ontogenezą człowieka. Aspekty rozwoju (jakościowe, ilościowe i energetyczno-informacyjne). Czynniki rozwoju osobniczego człowieka (endogenne genetyczne, endogenne paragenetyczne, egzogenne, tryb i styl życia). Periodyzacja rozwoju. Charakterystyka rozwoju osobniczego człowieka w okresie prenatalnym i postnatalnym. Wiek rozwojowy i metody jego oceny (wiek morfologiczny, kostny, zębowy, drugorzędnych cech płciowych, fizjologiczny, sprawności fizycznej). Metody kontroli i normy oceny procesów wzrastania. Praktyczna ocena procesów wzrastania dziecka (metoda tablic Pirqueta, siatek centylowych, skorelowanych cech, morfologiczna, wskaźników proporcji ciała). Inne kryteria oceny wieku rozwojowego. Tendencja przemian – składowe i przyczyny (akceleracja rozwoju, zmiana kolejności niektórych etapów rozwojowych, retardacja procesów inwolucyjnych).

### Ćwiczenia

Rozwój struktury i funkcji w ontogenezie. Dymorfizm płciowy człowieka. Fizjopatologia rozwoju. Czynniki kształtujące zdrowie człowieka. Postawa ciała. Cykle i biorytmy w rozwoju ontogenetycznym człowieka. Biologiczne determinanty zachowań. Problemy biokulturowe (ekologia żywienia, ekologia zdrowia i chorób, społeczeństwo postindustrialne, globalizacja).

## Metody kształcenia

Wykłady – metoda podająca, poglądowa (plansze, rzutowisy), projekcja multimedialna (filmy, przeźrocza).

Ćwiczenia – obserwacja, metoda poglądowa, metoda analityczna, metoda syntetyczna, dyskusja problemowa, pomiar, praca w grupach, samodzielne opracowywanie materiałów metodycznych, metoda projektowa.

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu | Symbole efektów | Metody weryfikacji | Forma zajęć |
|-------------|-----------------|--------------------|-------------|
|-------------|-----------------|--------------------|-------------|

| Opis efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Symbole efektów | Metody weryfikacji                            | Forma zajęć |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------------------------|-------------|
| Potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                 | • dyskusja                                    | • Ćwiczenia |
| Charakteryzuje i opisuje rozwój człowieka w cyklu życia w aspektach: biologicznym, psychologicznym i społecznym. Wyjaśnia zjawiska zachodzące w rozwoju ontogenetycznym człowieka pod wpływem oddziaływania różnych czynników posługując się terminologią                                                                                                                                                                                                                                            |                 | • test egzaminacyjny z progami punktowymi     | • Wykład    |
| Wykorzystuje do opisu struktur anatomicznych człowieka mianownictwo specjalistyczne, potrafi je powiązać z przyszłą rolą rodzica, a także praktyką nauczyciela i wychowawcy. Charakteryzuje morfofunkcjonalne różnice dymorficzne w różnych okresach ontogenezy człowieka (w tym patologię rozwoju). Charakteryzuje czynniki kształtujące zdrowie człowieka, potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych, analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej |                 | • kolokwium<br>• prace praktyczne; wejściówka | • Ćwiczenia |
| Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się zawodowego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonalą umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia                                                                                                                                                                                                                                                                       |                 | • dyskusja                                    | • Ćwiczenia |

## Warunki zaliczenia

### Wykłady

Wykłady z przedmiotu kończą się egzaminem w formie pisemnej (testowo-opisowej), zgodnym z podanymi kryteriami na podstawie testu z progami punktowymi. Ocena pozytywna to zdobycie minimum 51% punktów. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest pozytywna ocena z ćwiczeń.

### Ćwiczenia

Warunkiem uzyskania zaliczenia są pozytywne oceny z wejściówek, kolokwiiów, zadań praktycznych (indywidualnych, zespołowych), a także aktywność na zajęciach. Ćwiczenia kończą się zaliczeniem na ocenę w formie pisemnej (testowo-opisowej), zgodnie z podanymi kryteriami. Ocena pozytywna to zdobycie minimum 51% punktów. Ocena końcowa z ćwiczeń obejmuje dwie składowe: 1 – średnią arytmetyczną wszystkich ocen cząstkowych (50% oceny) oraz 2 – ocenę zaliczenia pisemnego (50 %).

### Zaliczenie przedmiotu

Ocena końcowa z przedmiotu jest średnią arytmetyczną końcowych ocen z egzaminu i ćwiczeń.

## Literatura podstawowa

1. Bartel H., *Embriologia: podręcznik dla studentów*, Warszawa 2007.
2. Malinowski A., *Auksologia: rozwój osobniczy człowieka w ujęciu biomedycznym*, Zielona Góra 2007.
3. Malinowski A., Tatarczuk J., Asienkiewicz R., *Antropologia dla pedagogów*, Zielona Góra 2008.
4. Mięslowicz I., red., *Auksologia: rozwój biologiczny człowieka i metody jego oceny od narodzin do dorosłości*, Warszawa 2001.
5. Osiński W., *Antropomotoryka*, Poznań 2003.
6. Tatarczuk J., Asienkiewicz R., Wandycz A., *Struktura somatyczna i aktywność motoryczna w ujęciu rytmów sezonowych wśród młodzieży akademickiej Uniwersytetu Zielonogórskiego*, Zielona Góra 2009.
7. Wolański N., *Rozwój biologiczny człowieka: podstawy auksologii, gerontologii i promocji zdrowia*, Warszawa 2005.
8. Woynarowska B., *Edukacja zdrowotna: podręcznik dla studentów*, Warszawa 2008.

Każdorazowo ustalana przez prowadzącego.

## Literatura uzupełniająca

1. Bochenek A., Reicher M., *Anatomia człowieka*, Warszawa 2004.
2. Izdebski Z., red., *Zagrożenia okresu dorastania*, Zielona Góra 2008.
3. *Przegląd Medyczny Uniwersytetu Rzeszowskiego*.
4. Traczyk W. Z., *Fizjologia człowieka w zarysie*, Warszawa 1989.
5. Wolański N., *Ekologia człowieka*, Warszawa 2008.

Każdorazowo ustalana przez prowadzącego.

## Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Ryszard Asienkiewicz, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 12-05-2017 11:22)